

ادبیات و تحقیقات میان رشته‌ای

سهیلا فرهنگی^۱

چکیده

تحقیقات میان رشته‌ای نتیجه همکاری دو یا چند رشته دانشگاهی برای حل یک مسأله علمی است که در دوران رواج تخصص گرایی و در عصری که بین متخصصان رشته‌های مختلف فاصله افتاده است، نگاهی وحدت گرایانه به دانش بشری دارد و درصدد ایجاد ارتباط منطقی بین علوم و پاسخگویی به سؤالهایی است که رشته‌های تخصصی به تنهایی نمی‌توانند جوابی برای آنها پیدا کنند. این رویکرد به دنبال آسیب‌شناسی تخصص گرایی محض و آشکار شدن عوارض منفی آن در دهه‌های اخیر اهمیت خاصی یافته و در مراکز دانشگاهی و تحقیقاتی جهان مطرح شده است.

۱. دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی دانشگاه گیلان

۳۹۰ راهکارهایی برای ارتقاء علوم انسانی در کشور

تحقیقات ادبی نیز همیشه آمیزه‌ای از روشها و رویکردهای مختلف نظری و عملی بوده و حصرگرایی و بسنده کردن به روش و ابزار و چارچوب نظری یک علم در مطالعات ادبی به بدفهمی‌ها منجر شده است.

در این مقاله ضمن بررسی زمینه‌ها و عوامل گرایش به مطالعات میان رشته‌ای و بین‌مبانی این رویکرد، گونه‌هایی از پژوهشهای بین رشته‌ای که به نحوی با مطالعات ادبی گره خورده است، معرفی می‌شود؛ از جمله مطالعات فرهنگی، تحلیل گفتمان و نشانه‌شناسی. همچنین به معرفی نمونه‌هایی از این گونه‌ها در عرصه زبان و ادبیات فارسی پرداخته می‌شود.

واژگان کلیدی: پژوهش ادبی، میان رشته‌ای، تحلیل گفتمان، نشانه‌شناسی، مطالعات فرهنگی، علوم انسانی